

BERTOLT BRECHT'EN KANTAK ETA
POEMAK

«Otsalar»ek euskeratuak

ONDORE MARKATUAK

Bonbardeoak guregana eldu baino anitz lehenago
bizi ezinezkoak ziren gure
uriak. Kaiño-zuloak
ezin zituen eraman
zikiñak.

Asmo gabeko crasoetan erori baino anitz lehenago,
oraindik zutik zeuden uriak igaro ondorean,
gure andrek ziren
alargun, eta gure semeek ume-urtz.

Markatu zirenak hillobietara eror baino anitz
[lehenago,
adiskideak falta genituen. Kareak jan
zizkigunak ez ziren ia aurpegiak.

HERBESTERATURIK LEHEN URTEEN
GORDE-LEKUA (1)

Madarien eta Sund'en artean zauden etxea, errazu:
«Egia zeatza da» ezaupide zaharra
igesik joan zanak, denboretan edukia zure ormen
[artean,
irauntze ahal du bonbardeoen ondoreau?

---

(1) Brecht'ek orman idatzia jarri zuen ezaupi-
dea: *Die Wahrheit ist Konkret* (= Egia zeatza da).

Ene sortherria, zelan arkitu nuen?
Makiña bat bonbardeo ondorean
etxera itzuli naiz.

Ta nun da ene etxea? Khez ikusten diran mendi
handi haietan.

Erretzen dagoana,
hura da.

Ene sortherria, zelan hartu ninduan?
Ene aurretik dijoaz bonbardeoak. Amaika hilketak
nere etorrera adierazten dizute. Su-oldeak
aurreztu dute semea.

ZER UKAN ZUEN SOLDADUAREN ANDREAK?

Zer ukan zuen soldaduaren andreak
Praga'ko uri zaharretik?
Zapata pare, agur bat eta
takoidun zapatak ukan zituen Praga'tik.
Praga'tik ukan zuen.

Zer ukan zuen soldaduaren andreak
Vístula igarotzen dan Varsovia'tik?
Kolare ederdun liñuzko atorra
bat ukan zuen Varsovia'tik.
Varsovia'tik ukan zuen.

Zer ukan zuen soldaduaren andreak
Sund'ek bustitzen duen Oslo'tik?
Larruzko lepokoa ukan zuen Oslo'tik,
erregalu ederra Oslo'tik ukana.
Oslo'tik ukan zuen.

Zer ukan zuen soldaduaren andreak
Rotterdam'go uri aberatsetik?
Sonbreru eder bat ukan zuen
ta zein ederki ematen duen holandresen
sonbreruak!

Holanda'tik ukan zuen.

Zer ukan zuen soldaduaren andreak
Bruselas'ko uri ederretik?
Andre guziak beti amets egin duten
arreun-xerra ukan zuen Bruselas'dik.
Bruselas'dik ukan zuen.

Zer ukan zuen soldaduaren andreak
Paris'tik, argiaren uritik?
Sedazko soineku bat ukan zuen
—hura adiskideen enbidia!— Paris'tik.
Paris'tik ukan zuen.

Zer ukan zuen soldaduaren andreak
Libia urrutiko Tripoli'tik?
Kate bat eta kuttunak,
kobrezko katea ukan zuen Libia'tik.
Libia'tik ukan zuen.

Zer ukan zuen soldaduaren andreak
Rusia'tik, bukaera gabeko lurralde hartatik?
Alargunaren buruko-beltza ukan zuen
hilletetara joateko, Rusia'tik.
Rusia'tik ukan zuen.

(«Schweik Munduko bigarren Gerratean»dik, 1942).

GALILEO'REN DOTRINA ETA ERITZIA

Oro-ahaltzuak erran zuenean «Egin bedi»,
eguzkiari erran zion, bere aginduz,
kriselu bat eraman zezala munduaren jiran
neskametxo bat orbita inguruko bezala.
Zeren, beren nahia zen haur bakotxa
jira zezala bera baiño hobearen inguruan.
Eta ariñak asi ziren astunagoen inguruan bueltaka,
atzekoek aurrekoen ondorean, zelan lurrean ala
[zeruan,
eta aita santuaren bueltan jiratzten dira kardenalak.
Kardenalen bueltan jiratzuz apezpikoak.
Apezpikoen bueltan jiratzuz sekretarioak.
Sekretarioen bueltan jiratzuz errejidoreak.
Errejidoreen bueltan jiratzuz arotzak.
Arotzen bueltan jiratzuz zerbitzariak.
Zerbitzarien bueltan jiratzuz zakurrak, oilloak eta
[eskaleak.

(«Galileo'ren bizitza»tik, 1938).